

Ros: “Hi ha una obsessió de veure el sector agrari com una cosa folklòrica”

Por Francisco J. Rodríguez

Entrevista a Baldiri Ros, president de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre

Baldiri Ros és fill de Sant Boi i president de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, una corporació fundada el 1851 a Barcelona que aplega un miler de propietaris agraris i empreses del sector. L'aleshores príncep Felip va visitar la seva seu, al Palau Fivaller de Barcelona, el 2001 per celebrar-ne el 150è aniversari, tal com resa una gran placa commemorativa sota una imatge de Sant Isidre que rep el visitant. “L'institut era l'I+D+I del segle XIX en matèria d'agricultura”, explica Ros, que n'és president des del 1994. L'entitat defensa la propietat privada i l'economia de mercat i es mostra radicalment en contra de propostes com la del Parc Agrari. De fet, no forma part del consorci del parc, el qual titlla “d'intervencionista”. Aposta pels joves que volen agafar el relleu al món de la pagesia i advoca per donar-los llibertat, “sense fer cap disbarat”, però.

“Limitacions al lliure exercici de l'activitat empresarial i el retorn de mètodes de producció propis del segle passat”. Són paraules seves en referència a les polítiques d'impuls al Parc Agrari.

Hi ha una obsessió de veure el sector agrari com una mica folklòric. S'ha de buscar un model adequat a les necessitats del dia d'avui.

Expliqui's.

El consumidor va a comprar a les grans àrees o bé a botigues especialitzades. La botiga de proximitat s'ha acabat. Hem d'adaptar el nostre model de producció a les exigències de qui ens ha de comprar. La majoria dels consumidors compren per preu i allà on ho poden fer tot en un dia. Que quan l'economia funciona bé, alguns van a comprar a botigues de proximitat i especialitzades i estan disposats a pagar una mica més? Cert, però la resta no.

Han canviat els hàbits.

Ara has de plantar allò que ja saps que tens venut. No com abans, que plantàvem i després ja miràvem com ho veníem. Has de ser capaç, per altra banda, d'agrupar-te amb altres pagesos per fer una producció àmplia i poder subministrar a grans cadenes, que són les que et treuran molt de gènere.

La unió fa la força.

Però no és necessari que tots i cadascun dels pagesos tinguem un tractor i unes eines, que és un immobilitzat que ja no es pot pagar. Hem de pensar en les empreses de servei, però ningú vol que se'n legisli. Si no anem per aquesta línia, no quedarà ningú fent de pagès.

El desdoblament agrari té a veure amb aquesta concepció de l'agricultura com a ‘folklore’ de la qual em parla?

Sí, perquè als joves no se'ls hi dona un futur. La política d'incorporació dels joves no ha funcionat, i la prova és que dels que s'hi acullen, molts ho acaben deixant.

Per què?

Perquè no hi ha un criteri d'orientació de cap a quin model s'ha d'avançar. Jo si tingués un fill que es vol incorporar a la meua explotació li diria: “mira, o canviem del tot o dues famílies no viurem d'aquí”. I això és el que acostuma a passar.

I què s'hi pot fer?

Quan fas un programa d'incorporació d'un jove a l'explotació ha de ser realista i no esperar que tota la vida t'ajudi l'administració. Et poden ajudar a arrencar, però després el projecte ha de ser viable. I no esperis que ningú et resolgui el problema. Fer una carxofada popular a Sant Boi no ens ajuda a vendre més carxofes. La gent s'ho passa pipa menjant-ne, i a sobre si les regalen els pagesos, millor, com en els primers anys.

No ajuda la Carxofada de Sant Boi al sector?

Home, pot ajudar perquè la gent de la comarca compri una mica més de carxofes, però la producció del Baix Llobregat no la vendrem per fer la carxofada popular. Que em sembla molt bé, no és una crítica, però no és la solució.

Quina seria, llavors?

Hem de saber posicionar la carxofa en els llocs a on en poden consumir. Aquest model d'empresa petita de quilòmetre zero i totes aquestes històries està molt bé, però es pot fer d'una manera ordenada i empresarial. Hi ha gent que ven productes de quilòmetre zero a parades de Mercabarna, però amb una visió de futur.

S'aposta més al Parc Agrari per aquestes empreses petites, familiars, més que no pas per un model de gran empresa?

I pel model cooperatiu, que està molt bé: jo en vaig formar part. Però no és la panacea. Si hi ha uns senyors que no volen ser-hi i són capaços de muntar una empresa com algunes que hi ha al Baix Llobregat, que s'han espavilat i treballen, està bé. Però no tenen prou suport, i no parlo de diners: el que necessiten és no tenir entrebanques administratius. Tot són limitacions, limitacions i limitacions.

És el Parc Agrari una eina intervencionista?

Sí, i tant. Del tot. Ja vam dir-ho, fa molts anys. L'altre dia vam tenir una reunió amb un grup de pagesos, relativament joves i que volen continuar, i el Parc Agrari els hi fa nosa.

Per què? Què diuen?

“Intervencionista”. I ells volen llibertat, sense fer cap disbarat.

Però com es concreta aquesta intervenció?

Control. Evidentment, si vols fer una intervenció en una finca has d'anar a l'Ajuntament. Aquest t'envia al Parc Agrari perquè emeti un informe. I el Parc Agrari comença a dir tonteries. I et poden privar de fer alguna cosa.

Posi'm en algun exemple.

Segons quin tipus de ramaderia, al Baix Llobregat no es pot fer.

Com quina?

El sector porcí. Per contaminació. També, el Parc Agrari no ha fet cap intervenció en els problemes que tenim amb el parc natural del Delta. Allà els ànecs es fotien totes les collites i ningú no hi ha intervingut.

...

Feien una plantació d'enciams i l'endemà no en quedava res. O bé les gavines, que quan hi havia l'abocador de Viladecans foradaven els hivernacles amb les seves potes.

L'equilibri entre protegir la natura i l'agricultura sempre és complicat.

I després, que el Parc Agrari ha de ser un lloc de passejada dels nens?

Vostè l'ha descrit en alguna ocasió com un “parc temàtic”.

Pels camins passeja gent i tu hi vas amb el tractor. Imagina't que trobes un ciclista per aquella zona i li dones un cop amb una eina del tractor...

Canviem de tema. A vegades volem menjar de tot, tot l'any, i de quilòmetre zero. És això sostenible? I sobretot, possible?

No entenen que no pot ser. Tot i que hi ha productes dels quals no es pot dir, com les cireres. El preu es dispara quan venen cireres dels EUA, Canadà o Xile. Però es venen. I a més a més bones. O la fruita tropical, el mango, l'alvocat, que està de moda. Em sembla molt bé, la gent pot menjar el que vulgui, però no podem tornar enrere. Al Baix Llobregat hi havia tarongers, que no valien res. Però com que no n'arribaven de València, tothom en menjava les d'aquí. El dia que va venir el primer camió de taronges es van acabar els tarongers del Baix. De fet, nosaltres quan vam començar érem fructicultors, però quan Lleida va esclatar vam haver de convertir-nos en hortolans, perquè no hi podíem competir.

Tornem a les terres abandonades. Què es pot fer per combatre aquesta problemàtica?

Ens han de donar la facilitat de tenir una empresa de serveis, i també a través d'una Llei d'arrendaments adequada perquè podem arrendar en les millors condicions.

A Sant Boi han elaborat un cens de terres per lluitar contra aquest fenomen i engrescar els joves. Què en pensa?

No té cap sentit.

Per què?

Això no arreglarà res.

L'objectiu de la mesura és precisament combatre l'abandonament de la pagesia i fer que els joves tinguin accés a la terra.

I quins joves vindran? Si volem combatre l'abandonament hem de donar l'oportunitat que els que encara hi són puguin arrendar les terres.

Veig que no hi està gens convençut...

Això forma part de la política dels fets macos, en la qual tots ens preocupem pel medi ambient. La gent s'ho traga, i després anem a comprar productes a les grans àrees que vénen de vés a saber on.

Amb la consegüent contaminació generada en el trasllat.

O productes que no estan produïts en les mateixes condicions que aquí. Paguen sous barats...

Ja per últim, el Parc Agrari està amenaçat per la pressió urbanística dels voltants?

Com sempre hi ha estat, ni més ni menys. Des d'un punt de vista urbanístic en tot cas hi ha perill amb les infraestructures de comunicació. Però pel que fa al tema especulatiu, no ho crec, perquè ja es va preveure en el Pla General Metropolità. El Parc Agrari, com a concepte de marca, no em sembla malament